ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti

№9(4)
2026

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqichlari bo'yicha)
13.00.07 Ta'limda menejment
13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 566 sahifa,
25-sentyabr, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:
Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI
Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Raxmonova Z. A. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ
Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:
Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:
Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician
Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician
Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor
Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)
Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)
Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)
Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)
Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor
Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor
Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers "Yangi O'zbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor
Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)
Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor
Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service
Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor
Rakhmonova Z.A. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)
Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics
Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region
Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences
Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:
Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:
• Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
• Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)
Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):
• Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
• Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA CONTENTS СОДЕРЖАНИЕ

MUNDARIJA

Academic and Translingual Competence as an Integrative Construct in Higher Education: a Theoretical Framework 10
Davronova Fotima Pirnazarovna

Ovqatlanish xulq-atvori buzilgan bemorlarning emotsional va shaxslilik xususiyatlarining klinik-psixologik tahlili 14
Abdumutalibova Mag'firat Mirodil qizi

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining metakognitiv kompetensiyalarini rivojlantirishga yo'naltirilgan metodik tizim modeli 18
Melliyeva Dilfuza O'ralovna

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining 5K kompetensiyalarini baholash mezonlari va indikatorlari 24
Himoyeva Sarvarbegim Jamilovna, Qodirov Zayniddin Zaripovich

Bo'lajak pedagoglarda stressli vaziyatlarda xulq-atvor xususiyatlarini tadqiq etishning psixodiagnostik asoslari 29
Olimova Firuza Aslonovna

Developing the Skill of Evaluating the Reliability of Information Sources in Teaching English 35
Sherimbetova Nasiba Ravshanbek kizi

Tarmoq texnologiyalari fanida sun'iy intellekt asosidagi web-platformaning didaktik imkoniyatlari 42
Yuldashev Shadiyor Shuxrat o'g'li

Maxsus ta'lim ehtiyojiga ega o'quvchilarning ijtimoiy-psixologik rivojlanishini qo'llab-quvvatlashda sun'iy intellekt imkoniyatlari 48
Abdujabborova Dildora Saidmurot qizi

Pedagogik jarayonlar davomida talaba-yoshlar egallagan faol fuqarolikning ijtimoiy-madaniy ahamiyati 56
Xabibulla Muratov Abduqodirovich

Maktabgacha tayyorlov yoshdagi bolalarda atrof muhitga munosabatini shakllantirishning zamonaviy usullari 65
Umarova Dildora Nizom qizi

Maktabgacha yoshdagi bolalarning obrazli va bog'lanishli nutqini rivojlantirish hamda nutqiy qiyinchiliklarni erta aniqlashning pedagogik-psixologik asoslari 70
Axmedova Muyassar Xadimatovna, Maqsudboyeva Dilbar Olimjon qizi

Umumta'lim maktabi o'quvchilarida ochiq javobli PISA topshiriqlarining produktiv fikrlashni rivojlantirishdagi o'rni 76
Xudayberdiyeva Muxayyo Karshiboyevna

Ta'limda interaktiv texnologiyalardan foydalanishning afzalliklari 86
Xoshimova Maftunabonu Xoshimjon qizi

Yosh kelin-kuyovlarning nikoh orqali kutuvlari va psixologik farovonligining ijtimoiy-psixologik xususiyatlari 91
To'lqinboyeva Mahliyoxon Valijon qizi

"Art-pedagogik qobiliyat" tushunchasining mohiyati va tarkibiy komponentlari 95
Bo'ltakova Roziya Xasan qizi

Pathogenetic Rationale for Personalized Therapy of Dentin Hypersensitivity in Patients With Erosive Tooth Lesions 99
Khusanbaeva Jasmin Shavkatovna, Zoirov Tulqin Elnazarovich

Raqamli iqtisodiyot sharoitida korxona axborot tizimlarini tizimli tahlil qilish va modellashtirish 104
Ro'ziyev Bahromjon Rustam o'g'li

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining moliyaviy savodxonligini rivojlantirish mexanizmi va tarkibiy-funksional modeli 108
Berdimurotov Adxam Xayrulla o'g'li

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Raqamli ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'quvchilarining kitobxonlik kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik mexanizmlari 113
Umirova Marxabo Abdimannobovna

O'zbek EFL sinflarida talabalarning og'zaki nutq ravonligini mikrointeraktiv sikllar asosida rivojlantirish..... 116
X. S. Malikova

Sun'iy intellektning xorijiy til o'rganuvchilarga yordami: imkoniyatlar va amaliy mashg'ulotlar 120
Ashurova Dildora G'afurovna

Bo'lajak o'qituvchining kasbiy malakasi va aralash ta'lim sharoitidagi talablari..... 124
Baxtiyorova Maxliyo Baxrom qizi

Refleksiv texnologiyalar asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy-metodik tafakkurini rivojlantirish 127
Xo'janiyozova Gulhayo Ilhomovna

Boshlang'ich ta'limda hikoya janridagi matnlarni o'qitishda STREAM texnologiyasidan foydalanish..... 131
Ahmedova Munisa Xo'sinboy qizi

Rivojlanishida nuqsoni bo'lgan maktabgacha yoshdagi bolalarni mustaqil hayot faoliyatiga tayyorlashning korreksion-pedagogik texnologiyasi 137
Jo'rayeva Gulmiraxon Zufarjon qizi

Developing EFL Students' Academic Writing Skills Through Self-Directed Learning Strategies..... 141
Kayumova Gulnoz Abduxalilovna

Ko'rishida nuqsoni bo'lgan boshlang'ich sinf o'quvchilarining ingliz tilidagi kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish texnologiyasi 147
Mavlonova Shaxzoda Turg'unovna

Developing English Communication Skills Among Students in Non-Philological Higher Education Institutions Through Task-Based Learning 151
Mirbabayeva Sabina Sobirjonovna

Indicators for Evaluating and Monitoring the Quality of Foreign Language Education in General Secondary Schools 158
Muxtarova Shafoatbonu Adham qizi

Fizika fanini o'qitishda talabalarning texnologik kompetensiyasi pedagogik tadqiqotning predmeti sifatida... 164
Raxmankulova Dilora Gulomovna

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida xalq og'zaki ijodi asosida bolalarning axloqiy fazilatlarini shakllantirishda innovatsion pedagogik texnologiyalarning o'rni 169
Umurova Ma'rifat Yoshiyevna

Kompetensiyaviy yondashuv asosida bo'lajak muhandislarning loyihaviy-konstruktorlik faoliyatiga tayyorlash metodikasini ishlab chiqish 175
Uzokov Sherzod Xamidovich

Boshlang'ich ta'limda sun'iy intellekt va zamonaviy texnologiyalar: imkoniyatlar va istiqbollar 180
Akramhonova Maftunaxon Ma'murjon qizi

Mystical Images in the Poetry of Navoi and Mashrab 183
Mamasoliyeva Muslimaxon Alisher qizi

Oilaviy bolalar uylari tarbiyalanuvchilarini oilaviy hayotga tayyorlashning ijtimoiy-pedagogik asoslari: tajriba-sinov natijalarining tahlili..... 188
Muxamadiyev Xojiakbar Aslitdinovich

Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda o'yin texnologiyalaridan foydalanish 193
Yuldasheva Shoxida Botirovna, Abdullayeva Qirmizi Jumatayevna

Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak pedagoglarning mustaqil o'rganish kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari 198
Mayliyeva Sadoqat Raximberganovna

Generative Artificial Intelligence in Foreign Language Education: Pedagogical Challenges and the Development of Communicative Competence 202
Latofat Zokir kizi Raximdjanova

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Международные модели подготовки будущих учителей к инклюзивному образованию: сравнительный анализ ключевых компонентов 210
Янкина Эмиля Адыловна

Психологические механизмы формирования читательской мотивации у младших школьников 216
Мадаминова Самидабону Умидбековна

O'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi destruktiv ziddiyatlarning oldini olishning pedagogik-psixologik vositalari 222
Elbekova E'zoza Jamshid qizi

Badiiy asarni neyropedagogik tahlil materiali sifatida qo'llashning metodik asoslari 227
Shoyimova Shoira Sanakulovna

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarining kasbiy kompetentligini takomillashtirish metodikasi 231
Toshturdiyeva Tursunoy Muhammadiyevna

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mantiqiy fikrlashni rivojlantirishning zamonaviy texnologiyalari 235
Toshtemirova Maftuna Karimovna

Surunkali somatik kasalliklarga chalingan bemorlarning psixologik farovonligini oshirish: psixodiagnostik va psixokorreksion yondashuvlar 240
To'lqinboyeva Mahliyoxon Valijon qizi

Raqamli ta'lim muhitida flipped classroom texnologiyasidan foydalanish 244
Azimova Dilnoza Axmedjonovna

Инкультурация личности и формирование культурной идентичности в школьном образовании 249
Насимджанова Махсума Мажидовна

Kompetensiyaviy yondashuv asosida talabalarga ingliz tilini integratsiyalashgan lingvistik kontekstualizatsiya orqali o'qitish metodikasini takomillashtirish 253
Ayatov Raximberdi Ibragimovich

Kasbiy ta'lim tashkilotlarida raqamli texnologiyalarni qo'llash metodikasi 259
Ochilova Gavhar Hamid qizi

Digital Technologies and Artificial Intelligence in English Language Teaching: Pedagogical Opportunities and Challenges 267
Xolliyeva Mashxura Erkinjonovna

Bo'lajak musiqa o'qituvchilarining cholg'u ijrochiligi kreativligini rivojlantirishda fortepiano fanining didaktik imkoniyatlari 270
Normuminova Gulmira Komiljonovna

Raqamli ta'lim muhitida o'quvchilarning mantiqiy tafakkurini kengaytirish 280
Xudoynazarova Moxira Xakimovna

Pedagogika yo'nalishi talabalarining sun'iy intellekt savodxonligini rivojlantirish texnologiyalari 284
Ermatov Sh. L.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tabiiy-ilmiy savodxonlikni rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari 289
Nuriddinova Marjona Erkinovna

Yosh avlodni milliy ruhda tarbiyalashda madaniy merosning ahamiyati 293
Radjapova Zuxra Tirkashevna

O'qib tushunish strategiyalari va xalqaro tajriba 297
Barno Boltayeva

Maktab direktorlarining mehnatga oid hujjatlarni rasmiylashtirishda qonunchilik normalarini qo'llash amaliyoti 301
Rejapova Dilafruz Akramovna

Kurashni olimpiya o'yinlari dasturiga kiritish istiqbollari: institutsional va sport-siyosiy tahlil 308
Hosilbek Mengliboyev Marat o'g'li

Badiiy ta'limda talabalarning milliy-madaniy identifikatsiyasini rivojlantirishda an'anaviy naqqoshlik maktablari tarixini o'qitish metodikasi 314
Baxriddinova Sayyora Jumanazar qizi

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining aqliy qobiliyatlarini rivojlantirishda shaxmat ta'limining pedagogik shart-sharoitlari 318
Boboqulov Chori Urolovich

Sog'lom ovqatlanish va inson salomatligi 326
Begimkulov Oltiboy Jo'rayevich, Shoimova Nargiza Omonqul qizi

Raqamli ijtimoiy muhitda o'smirlarning axloqiy tanlov madaniyatini rivojlantirishda milliy tarbiya, sun'iy intellekt va media makonining pedagogik imkoniyatlari 333
Gulyamova Aziza Otabek qizi

Organising Experimental Work on Multimodal Reading Literacy in Primary School: Design, Stages and Assessment Criteria 337
Suvanova Nilufar Akbarovna

Цифровые коллекции и рукописные базы в современном английском востоковедении: новые возможности исследования источников 341
Олимова Дилафруз Олимжон кизи

New Approaches to Assessing Students' Independent Work In The Era of Generative AI 347
Sardora Shakirova To'lanovna

Developing Writing Skills of Non-Philological Students Through Online Learning Platforms 353
Rajabova Rakhimakhon Maksudovna

Umumiy o'rta ta'lim maktablarida robototexnikani o'qitish jarayonida raqamli ta'lim vositalaridan foydalanishning pedagogik-metodik jihatlari 358
Axunbetova Zuxra Nailevna

Ixtisoslashtirilgan maktablar o'quvchilarining axborotlar bilan ishlash kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik asoslari 363
Kilichov Akobir Kodirovich

Ta'lim sifatini samarali boshqarishda pedagogik va matematik metodlar integratsiyasi menejmentning asosi sifatida 371
Axmedov Azizbek Karim o'g'li, Soliyeva Feruza Qahramonovna, Axmedova Madina Nodirbek qizi

Oliy ta'limning globallashuvi va xalqarolashuvi jarayonlarining xususiyatlari 375
Vorobyov K. A.

Talabalarda sotsiolingvistik tafakkurni rivojlantirish metodlari 379
Otaqulov Alisher Safaraliyevich

Maktabgacha yosh guruhlarida geometrik figuralarni o'rgatish orqali boshlang'ich matematik tasavvurlarini shakllantirish 383
Vaxabova Gulshan Vafaqul qizi

Yodlangan sinf nutqidan real hayotiy muloqotga: boshlang'ich efl ta'limida vaziyatli kommunikativ topshiriqlarning o'rni 388
Tuxtayeva Zarina Faxriddinovna

Akademik litsey o'quvchilarining mustaqil ishlash ko'nikmalarini mantiqiy va nostandart topshiriqlar asosida takomillashtirish 393
Xoshimova Sevara Sheraliyevna

Mobil ta'lim tushunchasi va uning mohiyati 398
Rustamova Nodira Rustam qizi

AI-Based Adaptation of Graded Texts 402
Ermatova Sarvinoz

Intellektual rivojlanishida cheklovlari bo'lgan o'quvchilar bilan individual ishlashning pedagogik yondashuvlari 406
To'xtamatova Maftuna Ismonjonovna

Umumta'lim maktablarining 5-7-sinflarida aniq, tabiiy va ijtimoiy-gumanitar soha terminlarini o'qitishning metodik asoslari 412
Axmedova Shahnozaxon Farxod qizi

Sun'iy intellekt vositalari asosida bo'lajak o'qituvchilarning individual kasbiy rivojlanish trayektoriyasini qo'llab-quvvatlash 416
Janbayeva Marjan Smatillayevna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Burhoniddin Zarnujiy qarashlarining axloqiy, ma'naviy va shaxsiy kamolotga oid asosiy g'oyalari 420
Abduhalimova Nigora Turdali qizi

Tirik organizmlarning muhitga moslashishi: adaptatsiyaning biologik asoslari va amaliy o'rganish metodikasi 424
Ashurova Muqaddas Muxiddinovna

Chet tilini o'qitishda leksik kompetensiyani shakllantirish tamoyillari 429
Mirzakamolova Maftuna Raximjon qizi

Biologiya fanini o'qitishda zamonaviy pedagogik yondashuvlar 433
To'xtaboyeva Yulduzxon Abdusattorovna, Kodirova Husnida Maxsutali qizi

O'quvchilarning ijtimoiy-emotsional kompetensiyalarni rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari 438
Mexriniso Nosirova

Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining inklyuziv ta'lim sharoitida steam yondashuvidan foydalanish metodik kompetentligini rivojlantirish 445
Abidjanova Vasila To'lkinovna

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv motivini rivojlantirishda mental arifmetikaning ahamiyati 454
Ozodova Bonu Zafar qizi

Bo'lajak o'qituvchilarda gender madaniyatini rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari 459
Mardanova Maftuna Asatullo qizi

Bo'lajak musiqa ta'limi o'qituvchilarining raqamli-pedagogik kompetensiyasini rivojlantirishning nazariy-metodik asoslari 463
Ataboyeva Muxlisa Azimjon qizi

The Impact of Boxing on Physical and Mental Development 472
Shuhrat Dilmuradov

Maktabgacha ta'lim tashkilotida pedagogik baholash va psixologik tashxis: farqlanishi va tarbiyachi kasbiy vakolatining chegaralari 476
Zaynutdinova Dilobar Nuritdinovna

Integrativ o'qitishda o'quv dasturlari mazmunini muvofiqlashtirishning didaktik mezonlari va ko'rsatkichlari 483
Maqsudova Nodira Alijonovna

Fransuz va o'zbek tillarida gastronomik terminlarning qiyosiy-konseptual tahlili 489
Halimova Mahbuba To'raqulovna

Развитие математически по STEAM технологиям 496
Садикова Д. Х.

Talabalarning lingvokognitiv kompetensiyasini rivojlantirish modeli va uning samaradorligi 500
Allamuratov G'ofur Ashurovich

O'quvchilarda aqliy mehnat kompetensiyasini shakllantirishning pedagogik asoslari 505
Eshmonov Moxirjon Baxtiyor o'g'li

Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida takomillashtirish 509
Jabborova Ro'za O'rinbayevna

Mustaqillik yillarida olima ayollarning ilmiy faoliyati va ta'limda xotin-qizlarning o'rni 515
To'ymurodova Gullola Normurod qizi

Milliy atlas va adras matolarining rang barqarorligi va ekspluatatsion xususiyatlarini oshirish texnologiyasini takomillashtirish 519
Xatamova Aziza Ochildiyevna

Inklyuziv ta'limda fanlarni o'qitishda maxsus pedagog faoliyati 523
Hurriyat Yoqubova

Sun'iy intellekt vositalari asosida filolog talabalarning ingliz va malay tillaridagi kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi 527
Yuldashev Azim Abdurahmonovich

Inklyuziv ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyasini rivojlantirishning metodik tizimini takomillashtirish: sinf muloqotini tashkil etish va nutqiy faollikni rivojlantirish yo'llari 533
Shukurova Dilbar Shukrullo qizi

Sportchilarda jarohat xavfini sun'iy intellekt va taqiladigan sensorlar asosida prognozlash 538
Meliqo'ziyev Azizjon Adxamjon o'g'li

Sport bilan bog'liq miya chayqalishidan keyin sportga qaytish qarorini individuallashtirish 543
Qodirova Shahlo Shavkatjon qizi

Kasbiy ta'lim rahbarlarining menejerlik kompetentligini baholashda dalillarga asoslangan diagnostika va guruhiy natijalar talqini 549
Abduraxmonova Nigora Kalandarovna

Dual ta'limning nazariy-metodologik asoslari va bo'lajak o'qituvchilarni inklyuziv ta'lim faoliyatiga tayyorlashdagi imkoniyatlari 554
Oybekova Shukrona Oybek qizi

Inklyuziv ta'limda nutq buzilishlariga ega bolalarni qo'llab-quvvatlashning hamkorlikka asoslangan pedagogik modeli 558
Azimova Dilnoza Sherzodovna

Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachi-pedagoglarida deontologik kompetensiyalarni rivojlantirishning pedagogik-metodik asoslari 561
Davlatova Dildora Nuriddinovna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI TARBIYACHI-PEDAGOGLARIDA DEONTOLOGIK KOMPETENSIYALARNI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK-METODIK ASOSLARI

Davlatova Dildora Nuriddinovna
Buxoro davlat pedagogika instituti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya: Maqolada maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachi-pedagoglarida deontologik kompetensiyani rivojlantirishning nazariy asoslari, kasbiy-axloqiy talablar va pedagogik shart-sharoitlar tahlil qilinadi. Pedagogik burch, vijdon, adolat, bolaning qadr-qimmatini hurmat qilish, hamkorlik va refleksiya tushunchalari maktabgacha ta'lim amaliyoti bilan bog'lab izohlanadi. Mualliflik taklifi sifatida deontologik kompetensiyaning besh komponentli tuzilmasi, vaziyatli topshiriqlar asosidagi rivojlantirish ketma-ketligi hamda sifat ko'rsatkichlari ishlab chiqildi. Tadqiqot nazariy-tahliliy xususiyatga ega bo'lib, empirik samaradorlik bo'yicha da'vo ilgari surilmaydi.

Kalit so'zlar: pedagogik deontologiya, kasbiy etika, tarbiyachi-pedagog, maktabgacha ta'lim, pedagogik burch, axloqiy mas'uliyat, refleksiya, deontologik kompetensiya.

Abstract: This article analyzes the theoretical foundations, professional and ethical requirements, and pedagogical conditions for developing deontological competencies among educators in preschool educational organizations. The concepts of pedagogical duty, conscience, justice, respect for children's dignity, cooperation, and reflection are examined in the context of preschool educational practice. As the author's original contribution, a five-component structure of deontological competence, a step-by-step development process based on situational tasks, and qualitative assessment indicators are proposed. The study is theoretical and analytical in nature and does not make claims regarding empirically verified effectiveness.

Key words: pedagogical deontology, professional ethics, preschool educator, preschool education, pedagogical duty, ethical responsibility, reflection, deontological competence.

Аннотация: В статье анализируются теоретические основы развития деонтологических компетенций у воспитателей-педагогов дошкольных образовательных организаций, профессионально-этические требования и педагогические условия их формирования и совершенствования. Понятия педагогического долга, совести, справедливости, уважения достоинства ребёнка, сотрудничества и рефлексии рассматриваются во взаимосвязи с практикой дошкольного образования. В качестве авторского предложения разработаны пятикомпонентная структура деонтологической компетентности, последовательность её развития на основе ситуационных заданий, а также качественные показатели оценки уровня её сформированности. Исследование носит теоретико-аналитический характер и не содержит утверждений об эмпирически подтверждённой эффективности предложенного подхода.

Ключевые слова: педагогическая деонтология, профессиональная этика, воспитатель-педагог, дошкольное образование, педагогический долг, нравственная ответственность, рефлексия, деонтологическая компетентность.

KIRISH

Maktabgacha yoshdagi bolaning ijtimoiy-emotsional rivojlanishi, xavfsizligi va tarbiyaga bo'lgan ishonchi tarbiyachi-pedagogning kundalik qarorlariga bevosita bog'liq. Bolaga murojaat qilish usuli, nizoni hal etish, oilaga ma'lumot berish, individual ehtiyojlarni e'tiborga olish kabi harakatlar faqat metodik mahorat emas, balki kasbiy-axloqiy mas'uliyatni ham talab qiladi. Shuning uchun deontologik kompetensiyani shaxsiy odobga tenglashtirish yetarli emas: u huquqiy va axloqiy normalarni bilish, murakkab vaziyatda oqilona qaror tanlash va o'z xulqini tanqidiy tahlil qilish birligini bildiradi.

O‘zbekiston Respublikasining 16.12.2019-yildagi “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida”gi O‘RQ-595-son[1] Qonuni maktabgacha ta’lim sohasidagi munosabatlarni tartibga soladi [1]. O‘zbekiston Respublikasining 01.02.2024-yildagi “Pedagogning maqomi to‘g‘risida”gi O‘RQ-901-son[2] Qonuni pedagogning kasbiy huquqlari, majburiyatlari va faoliyat kafolatlarini belgilaydi [2]. Mazkur normativ asos maktabgacha ta’lim tashkilotida kasbiy odob, bola manfaatini ustuvor qo‘yish va pedagogning mas’uliyatini uyg‘un ko‘rib chiqishga imkon yaratadi.

Tarbiyachi-pedagoglarda deontologik kompetensiyani rivojlantirishning mazmuniy tuzilmasi, metodik vositalari va baholash mezonlarini nazariy jihatdan asoslash, asosiy tushunchalarni aniqlashtirish, kasbiy-axloqiy vaziyatlarni tavsiflash, rivojlantirish bosqichlari va diagnostika ko‘rsatkichlarini taklif etish maqolamizning maqsadi hisoblanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Taqdim etilgan dastlabki matnda kasb axloqi umuminsoniy va milliy axloq me’yorlarining muayyan kasb faoliyatidagi ifodasi sifatida izohlangan. Unda M. Ochilovga nisbat berilgan kasb axloqi haqidagi qarashlar, pedagogik burch, adolat, vijdon, halollik va mas’uliyatning kasbiy xulqqa ta’siri yoritiladi. Ushbu g‘oyalar maktabgacha ta’limga tatbiq etilganda, tarbiyachining bola, ota-ona, hamkasb va rahbariyat bilan munosabatlarini tartibga soluvchi amaliy tamoyillarga aylanadi. Boshlang‘ich matndagi bibliografik rekvizitlari to‘liq bo‘lmagan iqtiboslar maqolaga so‘zma-so‘z manba sifatida olinmadi.

NAEYCning maktabgacha ta’lim pedagoglari uchun axloq kodeksi kasbiy munosabatlarda yuzaga keladigan axloqiy mas’uliyat va muammolar bo‘yicha qaror qabul qilishga umumiy asos beradi [3]. Rivojlanish xususiyatiga mos pedagogik amaliyot haqidagi NAEYC bayonotida esa bolaning individual xususiyatlari, rivojlanish qonuniyatlari va ijtimoiy-madaniy konteksti birgalikda hisobga olinishi ta’kidlanadi [4].

UNESCOning Toshkent deklaratsiyasi ilk bolalikdagi ta’lim va parvarishda bolaning farovonligi, xavfsizligi va sifatli pedagogik munosabatlar ahamiyatini ko‘rsatadi [5]. Bu yondashuvlar pedagogning axloqiy madaniyatini deklarativ bilimdan kundalik faoliyatdagi kuzatiladigan amaliy kompetensiyaga aylantirish zarurligini asoslaydi.

Manbalarni qiyosiy tahlil qilish natijasida quyidagi nazariy farq muhim deb topildi: “kasbiy etika” me’yor va qadriyatlarning mazmunini, “pedagogik deontologiya” kasbiy burch va majburiyatlarning qo‘llanishini, “deontologik kompetensiya” esa ana shu normalar asosida mas’uliyatli pedagogik qaror qabul qila olish imkoniyatini anglatadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maktabgacha ta’lim tashkiloti tarbiyachi-pedagoglarida deontologik kompetensiyalarni rivojlantirishning pedagogik-metodik asoslari mavzusidagi tadqiqotning metodologik negizini tizimli, kompetensiyaviy, shaxsga yo‘naltirilgan, faoliyatli, aksiologik, deontologik hamda refleksiv yondashuvlarning o‘zaro integratsiyasi tashkil etadi. Mazkur yondashuvlar tarbiyachi-pedagoglarning kasbiy-axloqiy bilimlari, pedagogik burch va mas’uliyatni anglash darajasi, axloqiy qadriyatlarga munosabati, kasbiy faoliyatda deontologik me’yorlarga rioya qilish ko‘nikmalari hamda o‘z faoliyatini tanqidiy baholash qobiliyatlarini yaxlit pedagogik tizim sifatida tadqiq etishga imkon beradi.

1. **Tadqiqotda tizimli yondashuv** tarbiyachi-pedagoglarning deontologik kompetensiyalarini kognitiv, motivatsion-qadriyatli, emotsional-irodaviy, kasbiy-faoliyatli va refleksiv komponentlarning o‘zaro aloqadorligi asosida o‘rganishga xizmat qiladi.
2. **Kompetensiyaviy yondashuv** pedagogik deontologiyaga oid nazariy bilimlarning amaliy faoliyatga tatbiq etilishini, kasbiy-axloqiy muammolarni mustaqil hal qilish hamda pedagogik vaziyatlarda asoslangan qarorlar qabul qilish ko‘nikmalarini rivojlantirishni nazarda tutadi.
3. **Shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv** tarbiyachi-pedagoglarning individual psixologik xususiyatlari, kasbiy ehtiyojlari, shaxsiy qadriyatlari va pedagogik tajribasini hisobga olgan holda deontologik kompetensiyalarni rivojlantirish imkoniyatlarini belgilaydi.
4. **Aksiologik yondashuv** tarbiyachi-pedagoglarning kasbiy faoliyatida insonparvarlik, adolat, halollik, vijdonlilik, mas’uliyat, bag‘rikenglik va bolaning shaxsiy qadr-qimmatini hurmat qilish kabi umuminsoniy hamda milliy axloqiy qadriyatlarni ustuvor mezon sifatida qaror toptirishga yo‘naltiriladi.
5. **Deontologik yondashuv** pedagogik burch, kasbiy majburiyat, axloqiy me’yorlar va pedagogik mas’uliyatning mazmunini aniqlashtirish, ularni tarbiyachi-pedagoglarning kundalik kasbiy xulq-atvori va pedagogik munosabatlariga tatbiq etishning metodik mexanizmlarini asoslash imkonini beradi.

1 https://lex.uz/docs/-4646908
2 https://lex.uz/docs/-6786401

6. **Refleksiv yondashuv** esa tarbiyachi-pedagoglarning o‘z kasbiy faoliyatini tahlil qilishi, pedagogik muloqot jarayonida yo‘l qo‘yilgan axloqiy xatolarni anglashi, o‘z xatti-harakatlarini baholashi hamda kasbiy o‘zini o‘zi takomillashtirish ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Tadqiqot jarayonida ilmiy-pedagogik va psixologik adabiyotlarni nazariy tahlil qilish, pedagogik deontologiyaga oid ilmiy qarashlarni qiyosiy o‘rganish, me’yoriy-huquqiy hujjatlar mazmunini tahlil qilish, ilmiy tushunchalarni tizimlashtirish, umumlashtirish, pedagogik modellashtirish hamda muammoli pedagogik vaziyatlarni tahlil qilish metodlaridan foydalanildi. Ushbu metodlar orqali tarbiyachi-pedagoglarda deontologik kompetensiyalarni rivojlantirishning mazmuni, tarkibiy komponentlari, pedagogik shart-sharoitlari va metodik vositalari nazariy jihatdan asoslandi.

Tadqiqotning metodologik yondashuvlari asosida deontologik kompetensiyalarni rivojlantirish jarayoni motivatsion-tayyorgarlik, kognitiv-mazmuniy, amaliy-faoliyatli va refleksiv-baholash bosqichlari orqali tashkil etilishi taklif etildi. Mazkur bosqichlarda muammoli pedagogik vaziyatlar (case-study), axloqiy dilemmalarni tahlil qilish, rolli o‘yinlar, kasbiy refleksiya, pedagogik treninglar, interfaol munozaralar va individual rivojlanish topshiriqlaridan foydalanish nazarda tutiladi.

Shunday qilib, tadqiqotning metodologik asoslari tarbiyachi-pedagoglarda deontologik kompetensiyalarni rivojlantirishni kasbiy-axloqiy bilimlarni o‘zlashtirish, qadriyatli munosabatlarni shakllantirish, pedagogik burch va mas’uliyatni amaliy faoliyatda namoyon etish hamda refleksiv o‘zini o‘zi takomillashtirishning uzviy jarayoni sifatida talqin qilish imkonini beradi. Taklif etilgan metodologik yondashuvlar maktabgacha ta’lim tashkilotlarida deontologik kompetensiyalarni rivojlantirishning pedagogik-metodik modelini ishlab chiqish va uning samaradorligini keyingi tajriba-sinov ishlari orqali baholash uchun nazariy asos bo‘lib xizmat qiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tahlil asosida deontologik kompetensiya tarbiyachi-pedagogning kasbiy-axloqiy bilimlari, insonparvar qadriyatlarga tayangan munosabati, etik vaziyatlarni tahlil etish qobiliyati, amaliy xulq-atvori va o‘z faoliyatini refleksiv baholashini birlashtiruvchi integrativ sifat sifatida talqin qilindi. Taklif etilgan tuzilma besh o‘zaro bog‘liq komponentdan iborat (1-jadval).

1-jadval: **Tarbiyachi-pedagog deontologik kompetensiyasining tarkibiy komponentlari**

Komponent	Mazmuni	Kuzatiladigan ko‘rsatkich
Kognitiv	Kasbiy burch, bola huquqlari, maxfiylik va axloqiy me’yorlarga oid bilim	Vaziyatda tegishli qoida va ehtiyojni aniqlaydi.
Motivatsion-qadriyatli	Bola manfaatlari, adolat, empatiya va mas’uliyatni ichki qadriyat sifatida qabul qilish	Qarorni bolaning manfaatlari bilan asoslaydi.
Emotsional-irodaviy	O‘zini boshqarish, sabr, hissiy barqarorlik va ziddiyatni keskinlashtirmaslik	Murakkab suhbatda hurmatli ohangni saqlaydi.
Kasbiy-faoliyatli	Etik muloqot, hamkorlik va xavfsiz pedagogik muhitni tashkil etish	Bola va oilaga mos, kamsitmaydigan yechim qo‘llaydi.
Refleksiv	O‘z xatti-harakati oqibatlarini tahlil qilish va tuzatish	Kuzatuv hamda fikr-mulohaza asosida faoliyatini yaxshilaydi.

Komponentlar alohida emas, o‘zaro bog‘liq rivojlanadi. Masalan, tarbiyachi shaxsiy ma’lumotni oshkor qilmaslik talabini bilishi mumkin, ammo ota-onalar guruhida bolaning xulq-atvori haqida yozishdan avval axborotning zarurati va ehtimoliy zararini baholamasa, bilimi amaliy kompetensiyaga aylanmaydi. Aksincha, axloqiy sezgirlik huquqiy va pedagogik bilim bilan mustahkamlanganda, qaror barqarorlashadi.

Deontologik kompetensiyani rivojlantirish quyidagi metodik ketma-ketlik asosida tashkil etilishi maqsadga muvofiq:

- kasbiy burch va etik tamoyillarni muammoli savollar bilan o‘zlashtirish;
- realistik pedagogik vaziyatni mustaqil tahlil qilish;
- rolli mashq va hamkasblar muhokamasida muqobil qarorlarni sinash;
- amaliy ishdagi xatti-harakatni kuzatish;
- refleksiv kundalik va mentor fikri asosida takomillashtirish.

Har bosqichda bolaga zarar yetkazmaslik, sha’nini hurmat qilish, teng munosabat va shaxsiy ma’lumotlarni ehtiyotlash tamoyillari bosh mezon bo‘ladi.

Muammoli vaziyat namunasi: guruhdagi bola mashg‘ulotda takroran qatnashishni istamaydi va boshqa ota-onalar umumiy chatda uni “intizomsiz” deb ataydi. Tarbiyachi birinchi navbatda bolani omma oldida yorliqlashdan saqlashi; uning yosh va individual xususiyatlarini kuzatishi; oilasi bilan yakka, hurmatga asoslangan suhbat o‘tkazishi; zaruratda tegishli mutaxassis bilan qonuniy hamkorlik qilishi kerak. Bu holatda samarali javob faqat tartibni tiklash emas, bolaning qadr-qimmati va rivojlanish ehtiyojini saqlashdir.

Rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari sifatida tashkilot miqyosida tushunarli kasbiy odob qoidalari mavjudligi, rahbarning shaxsiy namunasi, muntazam pedagogik maslahatlashuv, maxfiy va xavfsiz teskari aloqa, tajribali mentor ko‘magi hamda etik vaziyatlarni jazolash emas, o‘rganish maqsadida muhokama qilish muhitini ko‘rsatish mumkin. Bunda tashkiliy qo‘llab-quvvatlashsiz faqat individual tarbiyachidan mukammal axloqiy xulq kutish biryoqlama yondashuv bo‘ladi.

Taklif etilgan diagnostika tizimida deontologik kompetensiya uch sifat darajasida baholanadi: boshlang‘ich darajada me’yorlar parchalanib o‘zlashtirilgan va yechim ko‘proq tashqi ko‘rsatmaga bog‘liq; o‘rta darajada pedagog asosiy talablarga amal qiladi, ammo murakkab dilemmalarda maslahatga muhtoj; yuqori darajada esa muqobil qarorlar oqibatini asoslaydi, bolaning manfaatini ustuvor qo‘yadi va o‘z faoliyatini mustaqil tuzatadi. Baholash uchun faqat anketa emas, balki vaziyatli test, kuzatuv varaqasi, refleksiv yozuv va hamkasb fikrini birlashtirish tavsiya etiladi.

Konseptual taklifning cheklovi shundaki, komponentlarning ichki tuzilishi hamda diagnostika mezonlarining ishonchliligi hozircha empirik tekshirilmagan. Keyingi bosqichda ekspert bahosi, pilot sinov, takroriy kuzatuv va boshlang‘ich-yakuniy diagnostika orqali ularning mazmuniy asoslanganligi va amaliy qo‘llanish imkoniyatini baholash lozim.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tarbiyachi-pedagogning deontologik kompetensiyasi kasbiy etika haqidagi bilimlar yig‘indisi bilan cheklanmaydi; u bola manfaatiga mos, huquqiy va axloqiy asoslangan qaror qabul qilish, hurmatli munosabat o‘rnatish va o‘z xatti-harakatini takomillashtirishda namoyon bo‘ladi. Nazariy tahlil asosida kognitiv, motivatsion-qadriyatli, emotsional-irodaviy, kasbiy-faoliyatli va refleksiv komponentlar birligi taklif etildi. Vaziyatli topshiriqlar, rolli mashqlar, mentorlik va refleksiv monitoring ushbu sifatlarni rivojlantirishning o‘zaro bog‘liq metodik vositalari sifatida asoslandi. Mazkur yondashuvni malaka oshirish dasturlari va maktabgacha ta’lim tashkilotlari ichki metodik ishlariga moslashtirish, so‘ng uning samaradorligini empirik sinovdan o‘tkazish tavsiya etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida”gi Qonuni. 2019-yil 16-dekabr, O‘RQ-595-son. URL: https://lex.uz/docs/-4646908 (murojaat sanasi: 27.10.2026).
2. O‘zbekiston Respublikasining “Pedagogning maqomi to‘g‘risida”gi Qonuni. 2024-yil 1-fevral, O‘RQ-901-son. URL: https://lex.uz/docs/-6786401 (murojaat sanasi: 27.10.2026).
3. Murodova M. M. Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilari faoliyatida pedagogik deontologiya va kompetentlik // Scientific Progress. – 2022. – T. 3. – № 1. – B. 90–97.
4. Ortiqov O. R. Ma’naviy-ma’rifiy ishlar jarayonida mafkuraviy immunitetni rivojlantirish texnologiyalari (oliy ta’lim muassasalari misolida) // Экономика и социум. – 2022. – № 3-2 (94). – B. 1130–1135.
5. Ortikov O. Analysis and Interpretation of Ideological Qualities in the Creation of Hussain Voiz Koshifi // Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. – T. 12. – № 5. – P. 429–436.
6. Ortiqov O. R. Imom Abu Homid G‘azzoliyning ma’naviy-axloqiy qarashlari // Экономика и социум. – 2023. – № 3-2 (106). – B. 231–234.
7. National Association for the Education of Young Children. Code of Ethics for Early Childhood Educators. Washington, DC: NAEYC, 2025. URL: https://www.naeyc.org/resources/position-statements/code-of-ethics (accessed: 27.10.2026).
8. National Association for the Education of Young Children. Developmentally Appropriate Practice: A Position Statement. Washington, DC: NAEYC, 2020. URL: https://www.naeyc.org/resources/position-statements/dap/contents (accessed: 27.10.2026).
9. UNESCO. Tashkent Declaration and Commitments to Action for Transforming Early Childhood Care and Education. Tashkent, 2022. URL: https://www.unesco.org/sites/default/files/medias/fichiers/2022/11/tashkent-declaration-ecce-2022.pdf (accessed: 27.10.2026).
10. National Association for the Education of Young Children. Guidelines for Developmentally Appropriate Practice. URL: https://www.naeyc.org/resources/position-statements/dap/guidelines (accessed: 27.10.2026).

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi
13.00.02 Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo‘yicha)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg‘ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta’limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta’lim nazariyasi va metodikasi (ta’lim sohalari va bosqichlari bo‘yicha)
13.00.07 Ta’limda menejment
13.00.08 Maktabgacha ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov
Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov
Musahhih: Alibek Zokirov
Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №9(4)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№C–5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.